

## SHE'RIYATDA FIKR VA TUYG'U MUVOZANATI: ALEKSANDR FAYNBERG VA USMON AZIM QIYOSI

*Tursunaliyeva Baxtiniso Alisher qizi*

*O'zbekiston Davlat Jahon tillari universiteti talabasi*

**Annotatsiya:** Mazkur maqolada zamonaviy she'riyatda insoniylik, ichki uyg'unlik va falsafiy mushohada masalalari Aleksandr Faynberg va Usmon Azim ijodi misolida tahlil qilinadi. Har ikki shoir she'riyatida inson qalbi, vijdon va hayot mazmunini anglash muammolari yetakchi o'rinni egallaydi. Maqolada ijodkorlarning poetik tafakkuri, badiiy ifoda vositalari, fikr va tuyg'u uyg'unligi qiyosiy tahlil asosida yoritiladi. Tadqiqot davomida Faynberg ijodiga xos sokin falsafiy mushohada hamda Usmon Azim she'riyatidagi ichki uyg'unlik va ruhiy muvozanat masalalari ochib beriladi.

**Kalit so'zlar:** Aleksandr Faynberg, Usmon Azim, zamonaviy she'riyat, insoniylik, falsafiy mushohada, poetik tafakkur, ruhiy uyg'unlik, badiiy tahlil

Zamonaviy she'riyatda inson qalbi va tafakkurini anglash masalasi alohida ahamiyat kasb etadi. XX asrning ikkinchi yarmi va XXI asr boshlarida adabiyotda shoirning jamiyatga munosabati, ichki mas'uliyati va insoniy pozitsiyasi asosiy mezonga aylandi. Bu jarayonda she'riyat faqat estetik hodisa bo'lib qolmay, balki fikr va mushohada maydoniga aylandi.

Aleksandr Faynberg va Usmon Azim ijodi ana shu yo'nalishda shakllangan bo'lib, ularning she'rlari inson hayotining mazmuni, vijdon va ruhiy muvozanat masalalarini chuqur badiiy talqin qiladi. Mazkur maqolada ushbu ikki ijodkor ijodi qiyosiy tahlil asosida o'rganiladi.

### ALEKSANDR FAYNBERG IJODIDA FALSAFIY MUSHOHADA

Aleksandr Faynberg she'riyatida inson hayoti sokin, chuqur mushohada orqali talqin qilinadi. Shoir she'rlarida keskin drammatizmga kam murojaat qiladi, aksincha, oddiy

holatlar orqali murakkab falsafiy fikrlarni ifodalaydi. Uning ijodida inson — hayotni anglashga intilayotgan, o'z vijdoni bilan yuzlashayotgan shaxs sifatida namoyon bo'ladi.

Faynberg she'rlarida fikr va tuyg'u o'rtasida muvozanat mavjud. Shoir o'quvchini shoshiltirmaydi, balki sekin fikrlashga chorlaydi. Bu jihat uning she'riyatini falsafiy sokinlik bilan boyitadi.

### USMON AZIM SHE'RIYATIDA INSONIYLIK VA UYG'UNLIK

Usmon Azim zamonaviy o'zbek she'riyatida insoniylik va ruhiy uyg'unlik masalalarini chuqur yoritgan ijodkorlardan biridir. Uning she'rlarida inson hayoti ichki muvozanatga erishish jarayoni sifatida talqin qilinadi. Shoir tuyg'ularni keskin qarama-qarshiliklar orqali emas, balki ichki uyg'unlik orqali ifodalaydi.

Usmon Azim ijodida badiiy obrazlar soddaligi bilan ajralib turadi. Ammo bu soddalik yuzaki emas, balki chuqur poetik tafakkur mahsulidir. Shoir she'riyatni insonni o'z qalbi bilan muloqotga chorlovchi vosita sifatida ko'radi.

Aleksandr Faynberg va Usmon Azim ijodini yaqinlashtiruvchi asosiy jihat — bu insoniylik va fikrga ustuvorlikdir. Har ikki shoir uchun she'r — bu hissiyotlar to'plami emas, balki mushohada natijasidir. Ular she'riyatda balandparvozlikdan qochib, soddalik va mazmun uyg'unligiga erishgan.

Shuningdek, ikki ijodkor ijodida vijdon va hayot mazmuni masalalari markaziy o'rin tutadi. Ularning she'rlari o'quvchini ichki osoyishtalikka, o'zini anglashga chorlaydi. Faynberg ijodida sokin falsafiy mushohada yetakchi bo'lsa, Usmon Azim she'riyatida lirizm va tuyg'u ustunroq. Faynberg ko'proq ichki savollar qo'ygan bo'lsa, Usmon Azim she'rlari ichki javoblarga yaqinlashadi. Bu farq ularning individual poetik uslubini belgilaydi.

Xulosa qilib aytganda, Aleksandr Faynberg va Usmon Azim ijodi zamonaviy she'riyatda insoniylik va falsafiy tafakkurning muhim namunasidir. Ularning she'rlari bugungi o'quvchini sokin mushohadaga, hayot mazmuni haqida o'ylashga chorlaydi. Har ikki ijodkor she'riyat orqali inson qalbini anglashga xizmat qilgan.

## **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR**

1. Faynberg A. Saylanma. — Toshkent: Gʻafur Gʻulom nomidagi Adabiyot va sanʼat nashriyoti, 2007.
2. Azim U. Sheʼrlar va dostonlar. — Toshkent: Sharq nashriyoti, 2004.
3. Azim U. Zamonaviy sheʼriyat va inson ruhiyati. — Toshkent: Yangi asr avlodi, 2011.
4. Normatov U. Oʻzbek sheʼriyatida zamonaviylik. — Toshkent: Akademnashr, 2009